

Den 2. september 2013

Samarbejdsaftale mellem Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden vedrørende finansielle virksomheder

Som følge af ændringerne i markedsføringsloven m.fl., lov nr. 378 af 17. april 2013, er der behov for at fastlægge retningslinjer for det fremtidige samarbejde og koordinationen mellem Finanstilsynet (FT) og Forbrugerombudsmanden (FO).

Der er taget udgangspunkt i, at FT udøver et sektortilsyn alene med fokus på finansielle virksomheder, mens FO fører et generelt adfærdstilsyn, der dækker hele markedet.

Dette udgangspunkt skal ses i sammenhæng med FT's forpligtelse efter FIL 348a til at orientere FO om sager, som man bliver bekendt med, hvor forbrugere kan have et økonomisk krav mod en finansiell virksomhed, og den gensidige orientering om nye sager, som løbende skal ske, jf. nedenfor.

Der er endvidere ved udformningen af nedenstående retningslinjer lagt vægt på at sikre en praktisk håndtering af samarbejdet og koordineringen af forskellige sagstyper.

Da lovændringen af betalingstjenestelovens § 97, stk. 6, ikke vedrører samarbejdet mellem FO og FT, er det samarbejde, som i dag findes mellem FT og FO på dette tilsynsområde, ikke berørt i denne samarbejdsaftale.

1. Regelmæssige samarbejds møder

Der afholdes et halvårligt samarbejds møde mellem Forbrugerombudsmanden og Finanstilsynets direktion. Formålet med mødet er at drøfte overordnede strategiske spørgsmål vedrørende samarbejdet.

Herudover afholdes der mindst hvert kvartal et samarbejds møde på kontorchefniveau, hvor der som faste punkter drøftes:

- Nye sager, som har snitflader til den anden myndighed
- Sager under behandling
- Planlagte eller igangsatte projekter, undersøgelser e.l.
- Ny eller kommende lovgivning

2. Generelle samarbejdsprocedurer

2.1. Skriftlige forelæggelser

Behandler FT/FO en henvendelse/sag, hvor der kan være væsentlige aspekter i sagen, som kan vedrøre den anden myndigheds tilsynsområde, bør denne myndighed høres, inden en endelig afgørelse eller udtalelse afgives.

2.2. Det Finansielle Råd

I spørgsmål som skal forelægges Det Finansielle Råd, og hvor FO forventes at skulle deltage i rådets behandling af sagen, vil FT i videst muligt omfang og på så tidligt et tidspunkt som muligt orientere og inddrage FO.

Sagens aspekter må drøftes med FO med henblik på at afklare, hvilke aspekter som særligt kan have FO's interesse, herunder navnlig civilretlige spørgsmål. Hvor der er sådanne særlige aspekter, tages der hensyn hertil i den videre sagsbehandling.

FT meddeler FO, når en sag sættes på dagsordenen til et møde i Det Finansielle Råd. Mødemateriale om sagen udsendes af sekretariatet for Det Finansielle Råd efter de almindelige regler for udsendelse af mødemateriale.

2.3.

Høringer, udarbejdelse af retningslinjer, nedsættelse af arbejdsgrupper mv.

Den anden myndighed inddrages i det omfang, der er spørgsmål, som berører denne myndigheds virksomhedsområde.

2.4.

Uformel telefonisk eller e-mail koordinering

Henvendelser fra journalister e.l., hvor det kan forventes, at begge myndigheder vil blive kontaktet, fx på grund af de forskellige synsvinkler spørgsmålet kan anskues fra, bør, hvis det er muligt, forelægges/koordineres med den anden myndighed, inden henvendelsen besvares.

Alternativt orienteres den anden myndighed efterfølgende telefonisk eller pr. e-mail om besvarelsen af forespørgslen.

3. Særlige sagstyper

3.1.

God skik (MFL § 1, FIL § 43, stk. 2, og god skik bekendtgørelsen, FIL §§ 348 og 348 a)

Ændringerne i lovgivningen ændrer ikke på kompetencefordelingen mellem FO og FT i relation til generalklausulerne om god skik. Det vil sige, at spørgsmål om hvorvidt en finansiel virksomhed har handlet i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god finansiel skik og regler udstedt i medfør heraf, skal vurderes af FT. Alle andre virksomheders overholdelse af god skik efter markedsføringsloven påses af FO.

FO har efter de særlige regler i FIL § 348, stk. 1, mulighed for at anlægge en sag mod en finansiel virksomhed, som overtræder redelig forretningsskik og god praksis. En sag, som optages til behandling efter § 348, vil typisk vedrøre et civilretligt krav, fx krav om erstatning til en eller flere forbrugere, men kan også dreje sig om handlinger, der findes at stride i mod

god skik. En sådan sag kan anlægges af FO, fx for at få afklaret eventuelle juridiske tvivlsspørgsmål.

Det er vigtigt i forbindelse med behandlingen af større og mere principielle sager efter § 348, at FO orienterer tilsynet, når sagen tages op til behandling, og eventuelt forinden drøfter sagen med FT. Det må i den forbindelse overvejes, om der er aspekter i sagen, hvor der kan være behov for indhentelse af en udtalelse fra FT, fx om en bestemt adfærd er generel og i overensstemmelse med almindelige god praksis inden for det pågældende virksomhedsområde.

FT har efter FIL § 348 a, pligt til at orientere FO om sager, som man bliver bekendt med, hvor forbrugere kan have et økonomisk krav mod en finansiel virksomhed, som følge af at denne har overtrådt god skik regler. Denne orientering kan ske uformelt, fx telefonisk, pr. e-mail eller på et kvartalsmøde, eller ved en oversendelse af sagen til FO med en underretning til forbrugeren.

Er der tale om et sagskompleks, som FO i forvejen behandler, oversender FT alle nye henvendelser til FO.

3.2.

Vildledning (MFL § 3 og § 4 i god skik bekendtgørelsen)

Sager om vildledning, urigtige angivelser mv. kan efter lovændringen behandles af både FT og FO, ligesom begge myndigheder har mulighed for at tage sager op på eget initiativ.

Sager vedrørende finansielle virksomheders vildledning mv. behandles som udgangspunkt af FT. Overtrædelser, som involverer både en finansiel virksomhed og ikkefinansiel virksomhed, fx markedsføring af kreditordninger, vil dog typisk skulle behandles hos FO.

FT og FO orienterer gensidigt hinanden om nye sager om vildledning på kvartalsmøderne.

I særlige sager, som skønnes at være af større/principiel betydning og eventuelt er af hastende karakter, orienteres den anden tilsynsmyndighed, når sagen tages op til behandling. Giver FT eller FO udtryk for, at sagen har væsentlig interesse eller væsentlige aspekter for FO/FT, må sagens videre behandling drøftes mellem de to tilsyn.

Er der uenighed om, hvilken myndighed der skal behandle sagen, må dette afgøres ved en forelæggelse for FO og FT's direktion.

Ved behandling af sager om vildledning bør begge myndigheder undersøge, om samme eller tilsvarende problemstilling tidligere har været behandlet hos den anden myndighed.

Ønsker FT at lade FO udføre tiltalen, bør FO inddrages tidligst muligt i sagsbehandlingen.

3.3.

Prisoplysninger (MFL §§ 13 og 14 a, bekendtgørelse om information til forbrugere om priser på låne- og kredittilbud samt bekendtgørelse om information til forbrugere om priser m.v. i pengeinstitutter, herunder § 8 om markedsføring)

FT er tilsynsmyndighed i forhold til bekendtgørelse om information til forbrugere om priser m.v. i pengeinstitutter, herunder § 8 om markedsføring, og kan politianmelde finansielle virksomheder, som ikke overholder disse regler. I sådanne tilfælde kan FT overlade tiltalen til

FO. Med lovændringen har FO også fået mulighed for at behandle sager om overtrædelser af straffelagte regler om pris- og risikoplysninger, der er udstedt i medfør af § 43 i FIL.

Sager om prisoplysning behandles som udgangspunkt af FT. Overtrædelser som involverer både en finansiell virksomhed og ikkefinansielle virksomheder, fx markedsføring af kreditordninger, vil dog typisk skulle behandles hos FO.

Inden FO tager en sag op over for en finansiell virksomhed, drøftes sagen med FT med henblik på at sikre, at samme sag ikke behandles af begge myndigheder.

FT og FO orienterer i øvrigt gensidigt hinanden om nye sager om vildledning på kvartalsmøderne.

I særlige sager, som skønnes at være af større/principiel betydning, og som eventuelt er af hastende karakter, orienteres den anden tilsynsmyndighed, når sagen tages op til behandling. Giver FO eller FT udtryk for, at sagen har væsentlig interesse eller væsentlige aspekter for FO/FT, må sagens videre behandling drøftes mellem de to tilsyn.

Er der uenighed om, hvilken myndighed som skal behandle sagen, må dette afgøres ved en forelæggelse for FO og FT's direktion.

Ved behandling af sager om prisoplysning bør begge myndigheder undersøge, om samme eller tilsvarende problemstilling tidligere har været behandlet hos den anden myndighed.

Hvor en sag skønnes at kunne føre til en straffesag, hvor FT i givet fald ønsker at lade FO udføre tiltalen, bør FO inddrages tidligst muligt i sagsbehandlingen.

3.4.

Købsofordringer (MFL § 12 a og § 5 i god skik bekendtgørelsen)

Både FT og FO kan behandle sager om købsofordringer.

Inden FO tager en sag op om købsofordringer mod en finansiell virksomhed, drøftes sagen med FT. Begge myndigheders tidligere praksis må inddrages i sagsbehandlingen.

3.5.

Andre bestemmelser i MFL., herunder § 4 (reklameidentifikation), § 5 (sammenlignende reklame), § 6 (uanmodet henvendelse), § 8 (markedsføring rettet mod børn og unge), § 9 (salgsfremmende foranstaltninger) og § 12 (garanti)

Markedsføringslovens §§ 4-6, § 9 og § 12 finder anvendelse på alle typer virksomheder og er underlagt FO's tilsynskompetence.

Tilsynet med finansielle virksomheders overtrædelse af disse bestemmelser varetages af FO. Gør særlige finansielle forhold eller hensyn sig gældende, inddrages FT i sagsbehandlingen.

FO orienterer FT om behandlingen af disse sager på kvartalsmøderne.

For markedsføringslovens § 8, stk. 1, gælder, at bestemmelsen ikke umiddelbart kan danne grundlag for egentlige forbud eller påbud, men fastsætter en strengere norm for vurderingen af markedsføring rettet mod børn og unge, når der skal tages stilling til, om god skik efter markedsføringslovens § 1 er tilsidesat. Dette indebærer, at § 8 ikke direkte finder anvendelse i

forhold til finansielle virksomheder, idet de ikke er omfattet af god skik bestemmelsen i markedsføringsloven.

Inden FT behandler en sag om god skik, der vedrører markedsføring rettet mod børn og unge, inddrager tilsynet FO med henblik på at sikre, at tilsynets praksis ikke afviger fra, hvad der anses for at være god skik for ikkefinansielle virksomheder. Giver FO udtryk for, at sagen har væsentlig interesse eller væsentlige aspekter for FO, orienteres FO om sagens videre behandling, ligesom FT indhenter en udtalelse fra FO.

4. Andre sagstyper

4.1.

Forholdet til anden lovgivning, fx kreditaftaleloven, renteloven, forbrugeraftaleloven mv.

En finansiell virksomheds overtrædelse af anden forbrugerbeskyttelseslovgivning må anses for en overtrædelse af god skik.

Finansielle virksomheders overtrædelser af anden lovgivning vurderes som udgangspunkt af FT. Mere principielle spørgsmål bør forelægges FO til udtalelse. Der må ske en koordinering i forhold til tidligere praksis.

Da det typisk vil være spørgsmål, som FO vil kunne tage op efter FIL § 348, bør der på dette område være en dialog mellem de to myndigheder med henblik på at sikre en ensartet praksis.

4.2.

Hvor flere bestemmelser kan være overtrådt

Kan et forhold bedømmes ud fra flere bestemmelser, fx god skik reglen og en eller flere specialbestemmelser, hvor både FT og FO kan have kompetence, må sagens behandling ved opstart drøftes mellem de to tilsynsmyndigheder med henblik på at fastslå, hvilket tilsyn og efter hvilke(n) bestemmelse(r), sagen mest hensigtsmæssigt må vurderes efter.

Er der i sager af principiel karakter uenighed om, hvilken myndighed som skal behandle sagen, må dette spørgsmål forelægges FO og FT's direktion.

5. Revision af samarbejdsaftalen

Erfaringer med samarbejdsaftalen og eventuelle problemer i samarbejdet drøftes løbende på de kvartårlige statusmøder.

I lyset af de indhentede erfaringer tages behovet for ændringer i aftalen op til revision i midten af 2014.